

SEMINAARINMÄEN LAULUKÄVELY

TEAT
TERI
KONE

Kuva: Utu Liimatainen

TYÖRYHMÄ

Käsikirjoitus, laulut ja rooleissa:

AARO VUOTILA

Ohjaus: ANNU SANKILAMPI

Tuotanto: JENNI KOHONEN

Käsikirjoituksessa on hyödynnetty lähteenä Pekka Hassisen kirjaa Oi kuvatuksia ja mielijuohteita - Tarinoita Jyväskylän yliopiston ja sen edeltäjien vaiheista.

KOHTAUKSET

1. VILLA RANAN ETUPIHA – Kaikki alkaa tarinasta

Aika: Nykyhetki

Vuonna 1905 valmistunut Villa Rana rakennettiin seminaarin piirustus- ja veistotaiteen opetusta varten. Nykyisin se toimii kulttuuritalona ja Teatterikoneen kotinäyttämönä.

Tiesitkö?

Seminaarinmäen vanhimmat kerrokset ulottuvat yli 11 000 vuoden taakse jääkauden jälkeiseen maisemaan.

2. REHTORIN PARVEKKEEN ALLA – Uno Cygnaeuksen unelma

Aika: 1864

Vuonna 1863 perustettu Jyväskylän seminaari oli Suomen ensimmäinen kansakoulunopettajaseminaari. Sen johtajaksi tuli Uno Cygnaeus, jota pidetään suomalaisen kansakoulun isänä.

Cygnaeuksen mielestä jokaisella lapsella tuli olla oikeus koulutukseen syntyperästä riippumatta. Hän korosti käsillä tekemistä, leikkiä, musiikkia ja kasvatusta koko ihmiseksi.

Tiesitkö?

Ensimmäisenä toimintavuonna seminaarissa opiskeli sekä miehiä että naisia – ratkaisu, joka oli aikanaan poikkeuksellisen edistyksellinen.

3. RYHTILÄN PIHA – Liikkuva kansa

Aika: 1895–1920

Ryhtilä valmistui vuonna 1895 miesopiskelijoiden voimistelusaliksi. Rakennuksessa toimi myös yksi Suomen ensimmäisistä suihkuhuoneista. 1900-luvun alussa liikunta nähtiin osana kansakunnan rakentamista. Opettajien odotettiin vievän liikunnan, terveyden ja kurinalaisuuden ihanteet jokaiseen Suomen kylään.

Tiesitkö?

Voimistelunopettaja Arvo "Ryhti" Vartia oli yksi aikansa tunnetuimmista liikuntakasvattajista. Hänen lempinimensä jäi elämään rakennuksen nimessä.

4. SOTAMUISTOMERKKI JR 48 – Seminaarinmäki sodan palveluksessa

Aika: 1939–1945

Talvi- ja jatkosodan aikana Seminaarinmäki muuttui opiskelupaikasta osaksi sotakoneistoa.

Siellä perustettiin Jalkaväkirykmentti 48, rakennuksia käytettiin sairaalana, sirpalesuojina ja majoitustiloina. Opetus jatkui sodasta huolimatta niin hyvin kuin mahdollista.

Tiesitkö?

Jyväskylää pommitettiin useita kertoja talvisodan aikana. Seminaarinmäki säästyi pahimmilta tuhoilta, mutta sota jätti syvät jäljet opiskelijoihin ja opettajiin.

5. HARJOITUSKOULUN KATTOTERASSI – Uusi Suomi rakentuu

Aika: 1950-luku

Sodan jälkeen Suomea rakennettiin uudelleen. Alvar Aalto suunnitteli Seminaarinmäelle uuden kampusalueen, jonka rakennukset muodostavat kansainvälisestäkin arvostetun arkkitehtonisen kokonaisuuden.

Kasvatusopillisesta korkeakoulusta kasvoi vähitellen koko maan merkittävä yliopisto.

Tiesitkö?

Monet suomalaiset jouluperinteet, kuten koulun kuusijuhlat, levisivät ympäri Suomea juuri seminaarista valmistuneiden opettajien mukana.

6. ALVAR AALLON KIRJASTON KATTOKÄYTÄVÄ – Opiskelijat muuttavat maailmaa

Aika: 1970-luku

1970-luvulla kampus oli aktiivisen opiskelijaliikkeen näyttämö.

Täällä keskusteltiin rauhasta, ympäristöstä, tasa-arvosta ja demokratiasta. Myös Seminaarinmäen puistojen säilyttämisestä käytiin kiivasta keskustelua.

Tiesitkö?

Monet kampuksen vanhoista puista ovat säilyneet opiskelijoiden ja henkilökunnan aktiivisuuden ansiosta.

7. AMFITEATTERI PÄÄRAKENNUKSEN TAKANA- Sivistyksen tarina jatkuu Aika: Nykyhetki

Vuonna 1966 Jyväskylän kasvatustieteiden korkeakoulusta tuli Jyväskylän yliopisto.

Nykyään Seminaarinmäki on sekä elävä kampus että kansainvälisesti merkittävä kulttuuriympäristö. Vuonna 2022 alue sai Euroopan kulttuuriperintötunnuksen, ja Alvar Aallon suunnittelema kampusalue on ehdolla osaksi Unescon maailmanperintökohdekokonaisuutta.

Tiesitkö?

Jyväskylää kutsutaan usein Suomen Ateenaksi. Monet nykyään tavalliset suomen kielen sanat kuten tiede, taide, henkilö, puoliso ja yhtiö ovat syntyneet juuri Jyväskylässä Wolmar Schildtin kehittäminä.

MITÄ ESITYKSESTÄ JÄI MIELEEN?

Seminaarinmäen Laulukävely ei kerro vain menneisyydestä, vaan myös siitä, miten historia elää meissä. Jos haluat palata vielä hetkeksi kokemukseen, voit pysähtyä näiden kysymysten äärelle:

Mikä kohtaaminen kosketti sinua eniten – ja miksi?

Mikä historiallinen tieto yllätti sinut?

Mistä laulusta tai sävelmästä jäi vahvin muistijälki?

Mikä aikakausi sinuun vetosi eniten?

Muutuiko käsityksesi suomalaisesta sivistyksestä esityksen aikana?

Näyttääkö joku Seminaarinmäen paikoista nyt erilaiselta kuin ennen esitystä?

Mitä ajattelet Uno Cygnaeuksen ajatuksesta, että "leikki on lapsen työtä"?

Millaisia arvoja tämän päivän koulutus mielestäsi välittää?

Mitä sinä haluaisit tulevien sukupolvien muistavan meidän ajastamme?

Mitä tarinaa sinä viet mukana Seminaarinmäestä?

Sivistyksen tarina ei pääty tähän. Se jatkuu jokaisessa ihmisessä, joka kulkee Seminaarinmäen poluilla ja jokaisessa, joka uskoo tieteen, taiteen, kasvatuksen ja ihmisyyden voimaan.

LISÄÄ ALUEEN HISTORIASTA

Näyttelykeskus Soihtu, Seminarium -rakennuksessa on avoinna ke-pe klo 12-17, la klo 12-16.

<https://www.jyu.fi/fi/tiedemuseo/tiedemuseon-verkkonayttelyt#mobiilioppaat>